

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА КОСОВО И МЕТОХИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ - ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ПРИШТИНА - КОСОВСКА МИТРОВИЦА			
ПРИМЉЕНО 30. 09. 2025 ГОДИНЕ			
ОЈ	БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ
0875	190	/	/

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме МИЉАН (ВЕРОСЛАВ) АНЂЕЛКОВИЋ
2. Датум рођења, општина, Република: 15.05.1999. год., Косовска Митровица, Република Србија
3. Година уписа на мастер академске студије права 2023/2024
II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА
ДИВЕРЗИОНИ МОДЕЛИ - МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРДИ, УПОРЕДНО И НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАВСТВО
III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА
Мастер рад „Диверزيونи модели – међународни стандарди, упоредно и национално законодавство”, урађен је на 93 стране компјутерски обрађеног текста. Структуру рада поред увода, закључка и пописа коришћене литературе, чине четири поглавља која су даље рашчлањена на више потпоглавља. Приликом израде рада кандидат се користио историјским, позитивно-правним, нормативним и упоредно-правним методом. У уводном делу мастер рада, кандидат је образложио предмет рада и значај теме коју обрађује. Диверзионе мере, настале као резултат кризе традиционалног система малолетничких кривичних санкција, данас су незаобилазни фактор у сузбијању малолетничког криминалитета. Отуда се овом концепту реаговања на малолетнички криминалитет придаје велики значај, те заузимају важно и централно место у савременом малолетничком кривичном правосуђу. У првој глави која носи назив „Појам и основне одлике диверزيونих модела“, кандидат се бави појмовним одређењем диверзије, диверزيونих мера и диверزيونог поступања према малолетним учиниоцима кривичних дела. Посебно је образложен модел ресторативне правде, као својеврсни темељ диверزيونог модела поступања. Традиционални кривичноправни систем који се заснивао на ретрибутивистичком концепту, није дао резултате на пољу смањења стопе криминалитета. Нови приступ реаговању на криминалитет, модел ресторативне правде, бавећи се узроком, а не последицама криминалитета, заснивао се на посредовању између учиниоца и жртве. Учинилац бива поштеђен редовне кривичне процедуре, а жртва добија праву сатисфакцију. Овакав приступ даје најбоље резултате код малолетних деликвената са блажим степеном васпитне запуштености. Диверзија као надоградња модела ресторативне правде, у кривичном поступку према малолетницима подразумева скретање са редовне кривичне

процедуре на друге, алтернативне начине решавања кривичне ствари, односно преусмеравање формалних ка неформалним механизмима реаговања на малолетнички криминалитет.

У другој глави под називом „Диверзиони модели поступања у оквиру нашег националног законодавства“, кандидат разматра како је национално законодавство регулисало област диверзионих модела поступања. Малолетничко кривично, кривично процесно законодавство и систем извршења кривичних санкција достижу своју аутономију измештањем из одредби Законика о кривичном поступку у засебан нормативни оквир, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Диверзионе мере према малолетним учиниоцима кривичних дела дефинисане су као васпитни налози који се примењују за решавање кривичне ствари ван кривичног поступка, са сврхом његовог непокретања или обустављања, када је уочен нижи степен васпитне запуштености, а кривично дело не носи висок степен друштвене опасности, односно припада такозваном багателном криминалитету. За разлику од кривичних санкција, васпитни налози се не изричу, већ примењују према малолетнику по принципу добровољности (нису принудне мере), нити се њима права и слободе малолетних учинилаца кривичних дела ограничавају или ускраћују. Систем примене васпитних налога уређен је тако да у њему поред јавног тужиоца за малолетнике, или судије за малолетнике (када се поступак обуставља), учествују различити органи неформалне социјалне контроле, зависно од врсте одређеног васпитног налога (ресторативног, едукативно-васпитног, или медицинског – терапеутског карактера). Посебно је образложен концепт опортунитета, односно условљеног опортунитета, као облик диверзионог поступања према малолетницима, као и криминално-политички значај примене васпитних налога (не изискују трошкове поступка, или их у извесној мери смањују; постиже се већа ефикасност рада судија и тужилаца; штите се интереси малолетника, њихових родитеља, усвојоца или стараоца; сужава се обим малолетничке осуђеничке популације; смањује се стопа рецидивизма).

У трећој глави под називом „Оправданост употребе диверзионих мера са становишта међународног права“, кандидат анализира стандарде искристалисане у одређеним међународним документима. Препоруке Савета Европе о друштвеној реакцији на малолетничку деликвенцију, темеље се на избегавању кривичног поступка и што ширу примену диверзионих мера, узимајући у обзир не само општи интерес, већ и интересе малолетника. Конвенција о правима детета, Стандардна минимална правила за малолетничко кривично правосуђе (Пекиншка правила), Стандардна минимална правила за мере алтернативне институционалном третману (Токијска правила), Правила о заштити малолетника лишених слободе (Хаванска правила) и Смернице за превенцију малолетничке деликвенције (Ријадске смернице), бавећи се малолетницима у сукобу са законом, за сврху имају одвраћање ове категорије учинилаца кривичних дела од криминалитета, посебно његових тежих и озбиљнијих облика, кроз успостављање таквих видова опхођења и поступака који су првенствено утемељени на концепту ресторативне правде.

У четвртој глави која носи назив „Диверзиони модели поступања у компаративном (упоредном) законодавству“, образложен је концепт примене васпитних налога (диверзионих модела) уобличен нормативним оквирима земаља бивше Југославије (Федерација БиХ, Република Српска, Хрватска, Црна Гора, Северна Македонија), појединих европских (Француска, Немачка, Аустрија, Шкотска, идр.) и ваневропских земаља, попут САД-а и Канаде. Упоредном анализом уочене су сличности и разлике у погледу обима прописаних васпитних налога, односно врста, услова за њихову примену, трајања, органа који учествују у њиховој реализацији.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА РАДА
У овом раду се на један утемељен начин дају одговарајућа објашњења, истраживања, предлози и закључци о васпитним налозима и поступку њихове примене.
V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА
Као значајне резултате овог мастер рада треба истаћи: • Препознавање значаја примене васпитних налога; • Препознавање недостатака у систему примене васпитних налога; • Уочавање сличности у систему примене васпитних налога међу земљама обухваћеним компаративном анализом; • Уочавање разлика међу земљама обухваћеним упоредном анализом
VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА
Мастер рад кандидата Миљана Анђелковића под називом „Диверзиони модели – међународни стандарди, упоредно и национално законодавство“ представља кохерентну целину, која обухвата све значајне аспекте ове тематике у смислу члана 23. Правилника о мастер академским студијама Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Систематика и структура рада су задовољавајући, тема је изложена разумљивим језиком у складу са стандардима академског писања. Коришћена је адекватна и за ову област релевантна домаћа и инострана литература. Правна терминологија, анализа и изведени закључци су на нивоу примереном овој врсти рада.
VII ПРЕДЛОГ
На основу изложеног, ментор предлаже да се мастер рад под називом „Диверзиони модели – међународни стандарди, упоредно и национално законодавство“ прихвати и кандидату одобри одбрана истог.

У Косовској Митровици:

30.09.2025. године

Ментор:

проф. др Мирјана Ђукић

